



ת"פ 13368/04/21 - דוד מנוס נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 13368-04-21 מדינת ישראל נ' מנוס(עציר)

לפני העותר	כבוד השופטת מעין בן ארי
נגד המשיבה	דוד מנוס (עציר) ע"י ב"כ עו"ד ליאור שביט
	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד טל בנאי גת

החלטה

כללי

לפני עתירה לגילוי ראיה בהתאם לסעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, שעניינה בקשה להורות על הסרת החיסיון בנושאים שיפורטו להלן.

נגד העותר הוגש כתב אישום המייחס לו את העבירות כדלקמן: סיכון חיים במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן- **חוק העונשין**); גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין; שיבוש הליכי חקירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 9/3/21 רכב רום רחמים על גבי אופנוע ומאחוריו בן קוגניב, (להלן- **נפגע העבירה**), והגיעו עם אחרים לתחנת דלק באור יהודה. בסמוך לאחר מכן, הגיע העותר ברכב רנו (להלן- **הרנו**) כשלצידו ניסים אלעזר (להלן- **ניסים**), ואחד מנוסעי הרנו כיוון חפץ הנחזה ככלי נשק לעבר החבורה הנ"ל, אשר החלה לזרוק חפצים אל עבר הרנו. נטען כי העותר דלק אחר האופנוע ברנו, הסיט את הרכב לעבר האופנוע, פעמיים, על מנת לפגוע בו ואף סיכן את עוברי הדרך הנוספים. כתוצאה מהאמור, האופנוע נפל, ולנפגע העבירה נגרמו חבלות חמורות, כמפורט בכתב האישום. עוד נטען כי העותר נמלט מהמקום, ושיבש חקירה שכן החליף בגדיו בבית אחותו וגיסו.

במסגרת המענה הכתוב לכתב האישום, הכחיש העותר באופן גורף את מכלול המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

יצוין, כי טרם ניתנה החלטה בשאלת קיומן של ראיות לכאורה.

מהסברי הצדדים ועיקרי הטיעון שהוכנו לקראת הדיון בהליך המעצרים, אשר הוגשו לעיוני בהסכמה, עלה כי המסד הראייתי נעוץ רובו ככולו בעדויות עדי ראייה ותיעוד ממצלמות אבטחה באזור. יש לציין כי עדויות העדים מכוונות בעיקר לאופן קרות האירוע. אשר לזיהוי של העותר כמי שנהג ברכב - נטען כי ניתן להבחין בעותר כמי שמגיע ברכב הרנו, כנהג, עם ניסים, לביתו של חי עזרא (גיסו של המשיב) בשעה 15:22, ובשעה 17:50 יוצאים השניים לרחוב העצמאות כאשר העותר בכסא הנהג. תיעוד המצלמות לאחר פגיעת הרכב מעלה מסקנה לפיה ניסים יצא ממושב ליד הנהג. יצוין כי קיים דוח בתיק החקירה ממנו עולה כי הרכב נסע ברציפות. ניסים, כמו יתר העדים, לא הפליל את העותר. ניסים אף מסר מספר גרסאות להתרחשויות, וכשמוצג לו הסרטון בו נראה העותר, הוא שומר על זכות השתיקה. לדידה של המשיבה, התנהלותו של העותר לאחר האירוע, כמפורט לעיל (החלפת הבגדים וההסתתרות) מחזקת את המסד הראייתי.

הדיון בעתירה

העתירה מכוונת כלפי מרבית החומר החוסה תחת חיסיון בהתאם לתעודת החיסיון.

ביתר פירוט:

א. חשיפת זהות המקורות, מעורבותם באירועים, ככל שכזו קיימת, ותכן מלא של הידיעות.

ב. תכן של חומרי חקירה שנחסו.

ג. חשיפת שיטת מערכת "עין הנץ".

לטענת ב"כ העותר, כפי שעלתה בעתירה, היחידה החוקרת הסתירה חומרי חקירה שיש בהם כדי לסייע להגנה, ובעיקר הדברים אמורים ביחס למקורות שמסרו ידיעות, כאשר עסקינן במקורות "מעורבים עברייניים אשר לשיטתם הם ואף לסברת צוות החקירה היו מעורבים באירוע עצמו (מושא כתב האישום)". לטעמו, תעודת החיסיון מהווה "מסתור להתנהלות בעייתית", בעיקר בנוגע לעדי התביעה שלא ניתן לדעת מהו מעמדם, ולפיכך "יש במידע החסוי פוטנציאל ראייתי משמעותי להביא לזיכויו ולמצער, לעורר ספק סביר בדבר אשמתו אם לא למעלה מכך".

במועדים 19/9/21 ו- 7/10/21 השמיעו באי-כוח הצדדים טענותיהם והוגש חומר הנדרש לצורך ההחלטה, גלוי וחסוי. קיים דיון במעמד המשיבה, במסגרתו שמעתי הסברים אודות החומר החסוי, על ידי הגורמים המוסמכים, חקירה ומודיעין. בנוסף, בהסכמת הצדדים, קויים דיון במעמד ההגנה בלבד, לבקשת העותר, על מנת להעמיק חקר בטענות המופיעות בעתירה.

דיון והכרעה

עמוד 2

סעיף 74(א)(1) לחסד"פ קובע את זכותו של נאשם לעיין בחומר החקירה בעניינו וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת שיש לו נגיעה לאישום, ולהעתיקם. לצד זאת קיימים חריגים בדמות חסיונות, שעומים נמנה החיסיון לטובת הציבור, הקבוע בסעיף 45 (א) לפקודת הראיות ושזו לשונו:

"אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראייה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדין בדבר, על-פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראייה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי - כי הראייה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על הענין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם".

המשמעות הינה כי ככל שהחומר החוסה תחת תעודת החיסיון חיוני להגנת הנאשם, יש להורות על גילוי לנאשם, ללא איזון עם האינטרס הציבורי המוגן על ידי החיסיון. במצבים בהם יש בחומר החוסה תחת תעודת החיסיון אך כדי להועיל להגנת הנאשם, אזי נדרש לערוך איזון בין מידת התועלת להגנת הנאשם לבין עוצמת האינטרס הציבורי המוגן על ידי תעודת החיסיון, כאשר בענין זה נקבע כי המבחן לחיוניותה של ראייה להגנתו של נאשם הוא מבחן "הפוטנציאל המזכה", שלפיו יש לבחון אם יש לראיות החוסות תחת החיסיון פוטנציאל לעורר ספק סביר באשמתו של הנאשם (ראו בש"פ 4535/19 **עטייה נ' מ"י** (6/8/2019), והפסיקה המובאת שם).

דיון ומסקנות-

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, לרבות במעמד צד אחד, שמעתי את הסברי היחידה החוקרת ועיינתי בחומר שהוגש לעיוני, ותוך שטענות ההגנה לנגד עיני - הגעתי לכלל מסקנה כי אין בחומר החסוי המבוקש כדי להועיל להגנת העותר, כאשר כל חשיפה ממנו תפגע פגיעה ממשית באינטרס מוגן אחר שעניינו סיכון שלומו של אדם, פגיעה בשיטות ואמצעים בהן פועלות יחידות האכיפת החוק כמו גם שיתוף הפעולה עם המשטרה.

ביתר פירוט, ככל הניתן-

אשר לידועות המודיעיניות (540, 484, 083)-

בחנתי את הפרפרזות שנמסרו לעותר אל מול התכן השלם של הידיעות, כמו גם את יתר הפרטים שנחסו לרבות תאריכים, ואופן קבלת המידע, ולא מצאתי כי נחסה חומר הפועל ברובד כל שהוא להגנת העותר. מעבר לאמור, מהסברי המשיבה עלה מפורשות כי אין בחשיפת זהות המקורות כדי לסייע לעותר, וכי טענות ב"כ העותר לרבות אלה במעמד צד אחד לא בוססו. אפנה לענין זה לחומר שסומן בחותמתי, לרבות מסמך אותו סימנתי מב', שנוכח ההסברים שניתנו, אינו מסייע להגנה, כל זאת כאשר חשיפת החומר עלולה לסכן חיי אדם.

אשר לחומרים נוספים (30/3, ת', א', ב', 195/4, 196/4, 102/4, א.ב.1).

בחנתי בקפידה את החומר החסוי, ושמעתי הסברים תוך מענה לשאלות שהפניתי לתובעת ולנציגי היחידה החוקרת וגורמי המודיעין (כפי שעולים מהפרוטוקול החסוי), ואיני רואה כי קיים חומר שיש להעבירו לעיון ההגנה.

בנוגע למסומנים 30/3, א.ב.1, 102/4 - לאחר ששמעתי את הסברי המשיבה, והיחידה החוקרת, ונוכח הקשר הדברים והמסד הראייתי, נחה דעתי כי אין בחומר כדי לסייע בהגנת העותר.

מערכת עין-הנץ

שמיעת הסברי נציגי המשיבה הביאה אותי למסקנה, המתחזקת בנסיבות תיק זה והמסד הראייתי עליו נשען, כי אין מקום לחשוף שיטות ואמצעים, ואין בחומר האמור כדי להועיל לעותר כלל ועיקר.

לסיכום-

לא ראיתי לקבל את העתירה מהנימוקים לעיל.

לצד האמור, בשים לב לשלב המקדמי בו נתון התיק מושא העתירה, עם התקדמות שמיעת הראיות, ולאחר שיישפך אור על טענות ההגנה, יהא על המשיבה לבחון פעם נוספת את החומר החסוי, וככל שיהא צורך, לפנות לבית המשפט בבקשה לחדש את הדיון.

החומר החסוי הוחזר למשמורת המשיבה, ומסמך אחד (2 עמודים) לעותר.

המזכירות תתיק את הפרוטוקולים שנערכו במעמד צד אחד- בכספת בית משפט.

ניתנה היום, ד' חשוון תשפ"ב, 10 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.